

Vlaams
Parlement

stuk **31** (2014-2015) – Nr. 1
ingediend op 22 september 2014 (2014-2015)

Verklaring van de Vlaamse Regering

betreffende de algemeen maatschappelijke situatie
en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2015

Voorzitter,

Collega's,

zoals uw reglement het wil en zoals afgesproken, leg ik hier vandaag, namens de Vlaamse Regering, een verklaring af over de algemeen-maatschappelijke situatie en de krachtlijnen van de begroting. Deze goede traditie is er niet alleen om democratisch rekenschap te geven aan de natie, ze vraagt expliciet om dieper in te gaan op de context waarin ons kleine Vlaanderen kompas moet houden om vooruit te gaan, zoals ons regeerakkoord ambieert.

Terwijl Vlaanderen vanaf het begin van de jaren zeventig stelselmatig meer autonomie verwierf, veranderde de wereld met nooit geziene snelheid. Van een postkoloniale dominantie van twee grootmachten zijn we in flitsnelheid in een multipolaire wereld terechtgekomen. Volgens de meest recente prognoses zal China de Verenigde Staten in 2024 ingehaald hebben als grootste economie. En op zijn beurt zou India China kunnen voorbijsteken in 2050. Deze nieuwe grootmachten doen niet alleen de geopolitieke verhoudingen verschuiven, ze nemen volop westerse bedrijven over en zijn geduchte handelsconcurrenten geworden. De wereld is helaas niet conflictvrij geworden. In de onmiddellijke omgeving van Europa worden bloedige conflicten uitgevochten. Andere conflicten situeren zich in Europa zelf. Deze gebeurtenissen hebben eerst en vooral uitermate zware humanitaire gevolgen. Maar ook de economische gevolgen laten zich voelen.

Collega's, Vlaanderen dankt voor een groot deel zijn welvaart en stabiliteit aan de Europese Unie (EU). Europa groeide uit tot een unie met 28 lidstaten en is op India na de grootste democratie ter wereld. De EU creëerde een groeiende vrijhandelszone, die nog een sluitstuk behoeft, de bankenunie. De EU is de enige actor die voor ons met gewicht kan spreken in de Wereldhandelsorganisatie (WTO). De EU kan ook wereldwijd een factor van vrede en stabiliteit zijn. Maar bijna zestig jaar na het Verdrag van Rome worstelt de EU met zichzelf. Veel Europeanen keren zich in hun scepticisme van de unie af, anderen twijfelen aan de relevantie ervan of vragen minstens een duidelijk antwoord over haar missie en bevoegdheden.

Het is tijd dat de unie het vertrouwen van de burger in het Europees project herstelt. Ze zal het besluitvormingsproces democratischer en transparanter moeten maken en keuzes moeten maken inzake kerntaken en prioriteiten. Europa is veel te groot en te verscheiden om zomaar over alles te gaan. Ook de Europese regeldrift moet worden ingeperkt. De subsidiariteit is voor Vlaanderen een basisprincipe. Dankzij verklaring nummer 51 bij het Verdrag van Lissabon is het Vlaams Parlement een van de Belgische parlementen die bevoegd zijn voor de subsidiariteitstoets. Ik roep het parlement op om de mogelijkheden van dit instrument nog verder te verkennen. De verantwoordelijke ministers zijn beschikbaar om voor het parlement toelichting te geven over de Vlaamse standpunten op Europese ministerraden. Deze regering zal ook de interactie tussen de Vlaamse en Europese instellingen vergroten. Dit is noodzakelijk om de Vlaamse overheid de kans te bieden mee vorm te geven aan een gedragen Europese Unie.

Collega's, terwijl de economie van China groeit met meer dan 7 procent, terwijl de economie van India groeit met meer dan 5 procent, en terwijl de economie van de Verenigde Staten groeit met meer dan 2 procent, bedraagt de groei van de eurozone in 2014 nog maar een schamele 1,1 procent. En ook voor 2015 is de verwachting aangepast van 1,8 naar 1,5 procent. Velen menen, velen vrezen dat hun kinderen het minder goed zullen hebben.

Onze samenleving, collega's, is er anno 2014 evenwel duidelijk beter aan toe dan in 1914, in 1934, in 1954, in 1974 en nog altijd beter dan in 1994. Onze samenleving is er beter aan toe dan in 1914. In 1914 stond Europa aan het begin van een

vernietigende vierjarige oorlog. De levensverwachting bedroeg amper 42 jaar en mensen waren veel armer. Het inkomen per persoon in België bedroeg in 1914 slechts 3696 dollar per inwoner, uiteraard rekening houdend met de koopkrachtpariteit.

Onze samenleving is er beter aan toe dan in 1934. In 1934 was Europa in de greep van de Grote Depressie. Er waren miljoenen werklozen met nauwelijks een sociaal vangnet. Democratieën waren zeldzaam en stonden sterk onder druk. Het inkomen per persoon in België bedroeg in 1934 6063 dollar per inwoner.

Onze samenleving is er beter aan toe dan in 1954. In 1954 herstelden we van de gruwel van de Tweede Wereldoorlog. We zetten stilaan de eerste stappen naar de welvaartsstaat. Er ontstond sterke economische groei door de vrijhandel en Amerikaanse hulp. Het inkomen per capita in België bedroeg in 1954 8950 dollar per inwoner, te vergelijken met het niveau van het huidige China.

Onze samenleving is er beter aan toe dan in 1974. In 1974 leefden we nog steeds in de Koude Oorlog. De werkloosheid steeg van amper 2,3 procent van de beroepsbevolking naar 11 procent in 1982. De oliecrisis leidde tot stagflatie, een combinatie van stagnatie en een torenhoge inflatie van 15,68 procent. Het inkomen per inwoner klom fors tot 18.325 dollar per capita.

Onze samenleving is er beter aan toe dan in 1994. In 1994 was de Berlijnse muur gevallen, de Koude Oorlog was voorbij – laat ons hopen dat het conflict in Oekraïne niet escaleert. Communistische dictaturen werden vervangen door democratieën. Gemiddeld is de westerse levensstandaard de voorbije twintig jaar, sinds 1994, nog gestegen. Het inkomen per capita nam tussen 1994 en 2014 met 25 procent toe. Het beschikbaar inkomen per huishouden in ons land bleef eveneens groeien. En ook de technologische vooruitgang kent geen einde. Computers, laptops, smartphones, tablets enzovoort. We kennen een enorme informatierevolutie.

Collega's, de volledige voorbije eeuw bleef onze welvaart dus stijgen. De uitdaging voor ons bestaat er nu in om, zoals de vorige generaties, onze welvaart verder duurzaam te doen groeien en te leiden tot sociale cohesie. De uitdaging bestaat erin om ervoor te zorgen dat onze kinderen het beter zullen hebben dan wijzelf en in te zetten op het versterken van jongeren, gezinnen, werkzoekenden, zorg-behoevenden en ervoor te zorgen dat onze welvaart leidt tot meer welzijn en welbevinden in onze samenleving, dat iedereen aan onze samenleving kan participeren.

Collega's, uw Vlaamse Regering gaat voor een door iedereen gedeelde samenleving, door autochtone en nieuwe Vlamingen. We verlenen daarbij aan iedereen, zonder onderscheid, gelijke rechten, maar verwachten ook dat iedereen de vele kansen die de Vlaamse samenleving aanbiedt, aangrijpt. Meer dan ooit moeten we waken over onze fundamentele rechten en vrijheden, zeker in het licht van de actuele bedreigingen van radicalisering en fundamentalisme. In de Vlaamse samenleving is er geen plaats voor discriminatie, racisme, homofobie en antisemitisme. De Vlaamse Regering kan niet aanvaarden dat internationale conflicten tussen hier samenlevende mensen in onze straten worden uitgevochten.

Collega's, onze regering laat zich meevoeren door optimistische stromingen. Vlaanderen is een prachtige deelstaat die alles in zich heeft om tot de top van Europa te behoren. De recente conjunctuurinschattingen zijn ook voorzichtig optimistisch, ook al blijft de groei onder de verwachtingen. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) ontwaart een positief signaal in de bedrijfsdemografie. In het eerste kwartaal van 2014 zijn duidelijk meer bedrijven opgericht dan stopgezet, en dat voor het eerst sinds de wereldwijde crisis van 2008.

De prille ervaring van de Vlaamse economie blijkt ook uit de eerste tewerkstellingsvooruitzichten voor het vierde kwartaal, de beste sinds het derde kwartaal van 2011. Uit de driemaandelijke rondvraag van uitzendgroep Manpower blijkt dat 5 procent van de Vlaamse werkgevers extra wil aanwerven, tegenover slechts 1 procent dat wil ontslaan. De trend is niet echt een verrassing: de VDAB signaleerde eind juli al een toename van het aantal vacatures met 23,5 procent in vergelijking met een jaar eerder.

Export, collega's, blijft de motor van onze economie en bepaalt in grote mate de welvaart van Vlaanderen, nu en in de toekomst. Vlaanderen exporteert per hoofd van de bevolking drie keer zo veel als exportreus Duitsland. Vlaanderen is extreem verweven met de wereldeconomie. Onze band met het buitenland is onze economische levenslijn. Vorig jaar voerde Vlaanderen voor bijna 294 miljard euro uit naar het buitenland. Het tekent daarmee voor maar liefst 83 procent van het Belgische exporttotaal. Met dat recordbedrag verlegden we opnieuw onze grenzen.

Ook onze productiviteit behoort tot de wereldtop. Het World Economic Forum (WEF) looft ons voortreffelijke onderwijs- en opleidingssysteem, de hoog ontwikkelde en innovatieve ondernemingen en de hoge mate van technologische ontwikkelingen en digitalisering. Onze eigen Vlaamse topproducten en onze eigen uitstekende diensten zetten Vlaanderen op de wereldkaart. Met deze troeven, en dankzij de werkkraft en de arbeidsethiek van de werkende Vlamingen, kunnen we de bikkelharde concurrentie in een geglobaliseerde economie aangaan.

Vlaanderen is het meest bekabelde land ter wereld. En ons digitale netwerk wordt nog sneller en breder. De opwaardering van ons digitale netwerk is een belangrijke investering in de toekomst. Want digitalisering schept banen: 10 procent meer digitalisering in Vlaanderen zou 25.000 jobs kunnen opleveren. Bovendien kan digitalisering ook voor verdere efficiëntiewinsten zorgen, zowel voor de overheid als voor private ondernemers.

Collega's, we willen allemaal een welvarend Vlaanderen, waar het goed is om te leven, te wonen, te werken en te ondernemen. In het licht van al die evoluties hebben wij een duidelijk engagement. Deze Vlaamse Regering wil alle zeilen bijzetten om koers te houden. De voorbije weken heeft deze Vlaamse Regering een begroting opgemaakt in uiterst moeilijke omstandigheden. Tegenvallende economische groeicijfers, onvoorziene budgettaire impact als gevolg van gewijzigde en op zich betwistbare Europese aanrekeningsregels en besparingen die zijn opgelegd aan alle entiteiten in het kader van de zesde staatshervorming, zorgden voor een moeilijke opgave. Maar Vlaanderen is het zichzelf verschuldigd om een dubbele ambitie waar te maken: én een begroting in evenwicht én investeren waar het nodig is.

Dames en heren, in de begrotingsopmaak van 2015 leveren we een totale inspanning van 1,160 miljard euro. Zoals u weet, moeten we deze inspanning doen om verschillende redenen. Allereerst is er de saneringsbijdrage van de zesde staatshervorming. In 2015 betekent dit een bedrag van 755 miljoen euro. Onlangs zijn ook de groeiverwachtingen voor 2015 bijgesteld naar 1,5 procent. Dit vergt een extra inspanning van 226 miljoen euro in 2015, door een terugval in de inkomsten. Ten slotte is er de gewijzigde houding van Eurostat ten opzichte van een aantal alternatief gefinancierde initiatieven, zoals Scholen van Morgen, het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA), de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) en de tunnel Liefkenshoek. Samengeteld leidt dit tot een netto-effectconsolidatie van 446 miljoen euro.

Het bedrag van een lening voor een duurzame investering in één jaar in je boekhouding moeten inschrijven, werkt contraproductief en leidt tot puur boekhoudkundige tekorten, terwijl je kas in evenwicht is of – zoals het geval is in Vlaanderen – zelfs een overschot vertoont. Door afschrijvingen niet toe te laten,

bemoeiijk je publieke investeringen, terwijl de noden daaraan juist heel groot zijn en de economie ze eveneens nodig heeft. Voor de goede orde: zonder tegenslagen vangen we die consolidatie van 446 miljoen euro op in 2015. Maar wij willen het gesprek hierover met de Europese Unie zo snel mogelijk opstarten.

Eveneens voor de goede orde: Vlaanderen zal er niet voor pleiten kastekorten te mogen boeken. Integendeel, wij zijn voorstanders van budgettaire orthodoxie: je moet aantonen kapitaal en rente uit hoofde van leningen voor duurzame investeringen met een budget in evenwicht te kunnen afbetalen.

Collega's, we doen meer dan besparen om de hoger vermelde tekorten weg te werken. We maken ook in 2015 al ruimte voor nieuw beleid: 98 miljoen euro waarvan, prioritair 65 miljoen euro voor Welzijn, 20 miljoen euro voor Onderzoek en Ontwikkeling, onze twee topprioriteiten. Voor scholenbouw worden de klassieke investeringskredieten al in een eerste stap recurrent verhoogd met 50 miljoen euro. Vanaf 1 januari 2015 passen we het verdeelrecht aan, zodat koppels die uit elkaar gaan slechts 1 procent betalen.

Dames en heren, zoals afgesproken, verneemt u vandaag op hoofdlijnen hoe we de inspanningen gaan verdelen. Allereerst leveren we een generieke inspanning met ons eigen overheidsapparaat. Vanaf volgend jaar loopt er bijkomend een personeelsreductietraject dat tegen eind 2019 moet leiden tot een bijkomende daling met 1950 personeelsleden en een daarmee samenhangende recurrente besparing op loonkrediet tegen 2019 van 101,5 miljoen euro. In 2015 gaat het om een grote opstap van 29,3 miljoen euro. Daarnaast besparen we ook op de apparaatskredieten in brede zin: 56,6 miljoen euro in 2015.

We stippelen eigen trajecten uit voor de VRT, De Lijn en Kind en Gezin, samen goed voor een 45,8 miljoen euro in 2015. Maar deze instellingen krijgen de autonomie, mede in overleg waar het behoort, om zelf de besparingen in te vullen. Zoals in het regeerakkoord aangekondigd, moet dit specifiek bij De Lijn leiden tot een verhoging van de kostendekkingsgraad. We passen onze prijzen aan naar buitenlands, maar ook naar Waals en Brussels voorbeeld, en we maken een einde aan de gratispolitiek.

We vragen ook vergelijkbare generieke inspanningen van alle met overheidsmiddelen gefinancierde initiatieven of tegemoetkomingen. Over alle beleidsdomeinen gespreid, levert dit een effect op van ongeveer 190 miljoen euro in 2015. Belangrijk hierbij is te vermelden dat de loonsubsidies expliciet ontzien worden. Het Gemeenteken Vlaams Stedenfonds blijft jaarlijks groeien met 3,5 procent: een belangrijk signaal aan de lokale besturen in budgettair moeilijke tijden. De afschaffing van het Provinciefonds levert een besparing op van 37,4 miljoen euro recurrent vanaf 2015.

Dames en heren, over de besparingen in het onderwijs is al heel wat gezegd. Wezenlijk is dat we tegelijk de regeldrift en de ermee gepaard gaande kosten terugdringen. Ondanks de noodzakelijke besparingen trekken we nog altijd meer middelen uit voor onderwijs in 2015 dan in 2014. Het basisonderwijs wordt bewust zo maximaal mogelijk ontzien. De middelen van het hoger onderwijs zullen inderdaad minder snel stijgen dan gepland door het tijdelijk niet honoreren van de groei en een besparing op de werkingsenveloppe. We onderhandelen met de vakorganisaties over een maatregel ten bedrage van 20 miljoen euro met betrekking tot de omkadering in het secundair onderwijs vanaf 1 september 2015.

Ook in de andere sectoren, met name het volwassenenonderwijs, het deeltijds kunstenunderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding worden inspanningen gevraagd. Om de kernprocessen van onderwijs te vrijwaren, sparen we ook op projecten en studies allerhande.

In Welzijn wordt bewust minder bespaard, maar wordt een aantal geplande verhogingen vertraagd of worden de persoonlijke bijdragen in de stijgende kosten verhoogd. Allereerst wordt de sinds 2003 ongewijzigde bijdrage voor de Vlaamse zorgverzekering voor personen die recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming in het kader van de ziekteverzekering verhoogd naar 25 euro, de gewone bijdrage stijgt naar 50 euro. Maar dames en heren, deze bijkomende middelen zullen onder meer ingezet worden voor het prioritair wegwerken van de wachtlijsten in de gehandicaptenzorg. We vragen derhalve solidariteit van iedereen voor de meest zorgbehoevenden. Dit doen we door geleidelijk aan uitvoering te geven aan het decreet houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap.

De kinderbijslag wordt tijdelijk niet geïndexeerd. In 2015 levert dit een effect op van ongeveer 63 miljoen euro. Het uitgespaarde bedrag van de niet-indexering zullen we opnieuw in het stelsel toevoegen zodra we dat hervormd hebben naar een forfaitair systeem. Het gaat hier dus om een tijdelijke besparing.

Vervolgens wordt het groeipad in de gezinszorg geleidelijker ingevoerd. Het effect hiervan bedraagt in 2015 ongeveer 12,9 miljoen euro. Ten slotte wordt de ouderbijdrage voor kinderopvang meer gediversifieerd.

We verhogen het minimumtarief voor de kinderopvang maar behouden hierbij het minimum van vandaag voor diegenen die recht hebben op het individueel verminderd tarief en voorzien in een sociale correctie voor wie in een activeringstraject zit of een laag inkomen uit arbeid heeft. Daarnaast behouden we de kindkorting op de ouderbijdrage in de kinderopvang voor kinderen ten laste tot de leeftijd van 12 jaar.

Dames en heren, deze regering wil werk maken van Werk. Daarom worden de besparingen ook in dit beleidsdomein beperkt. De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) blijft over voldoende mensen en middelen beschikken om zijn taken uit te voeren. Wel wordt in hoofdzaak een aantal nieuwe initiatieven met vertraging opgestart, waardoor in meerjarenperspectief 125 miljoen euro tijdelijk niet wordt uitgegeven.

We herzien de bovengemeentelijke saneringsbijdrage voor de zuivering van het afvalwater door ze meer af te stemmen op het gemiddelde van Europa. Daarbij hanteren we het principe 'de vervuiler betaalt'. Volgend jaar levert dit een effect op van 48 miljoen euro.

In het domein Energie zullen alle kosten van in het verleden opgelegde openbardienstverplichtingen nu op dezelfde wijze verrekend worden in de tarieven die de distributienetbeheerders hanteren zodat de kostprijs ervan ook transparant wordt voor de diverse klanten. Het effect in 2015 is hier ongeveer 43 miljoen euro met daarbovenop nog eens 4,5 miljoen euro financiering voor de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG).

We zullen de energietarieven vanaf 1 januari 2015 kostenreflectief maken zodat er geen bijkomende tekorten worden opgebouwd, die uiteindelijk toch moeten worden betaald door de gezinnen en ondernemingen. De tekorten die in het recente verleden werden opgebouwd door de federale bevrozing van de tarieven, zullen we zo snel mogelijk wegwerken om de intrestlasten te beperken. Het zal er vanaf nu eerder op aankomen om bijkomende kosten in de tarieven te vermijden in plaats van ze te bevroren.

Deze Vlaamse Regering zet volop in op een duurzame groei van de Vlaamse economie. Meer gezonde bedrijven, meer starters, meer durvers, meer innoverende initiatieven, meer mensen aan het werk: dát is de kern van het economisch

beleid van deze regering. De samenvoeging van het beleidsdomein Werk, het beleidsdomein Economie en het beleidsdomein Innovatie in één portefeuille biedt de kans om overlappingen en knelpunten aan te pakken.

Onze nieuwe bevoegdheid Doelgroepenbeleid geeft de kans om een grondige efficiëntieoefening te maken: we zetten, samen met de sociale partners, nu volop in op jongeren, 55-plussers en personen met een arbeidshandicap. De Vlaamse Regering zal met de sociale partners nog dit jaar een banenpact sluiten over doelgroepen, over opleiding en vorming.

Nu steeds meer anderstaligen zich ervan bewust worden hoe belangrijk de kennis van het Nederlands is als factor van opwaartse mobiliteit, blijven we ook investeren in onze Brusselse onderwijs- en opleidingscapaciteit. We willen samen onderwijsbeleid maken, in overleg met alle partners, vanuit een basishouding van vertrouwen: vertrouwen in de professionaliteit van leraren, die vol passie met hun leerlingen een traject gaan; vertrouwen in directies en schoolbesturen, die met een groot gevoel voor verantwoordelijkheid hun pedagogisch project vorm geven; vertrouwen in ouders, die samen met ons het beste voor hun kind willen.

Ook in het hoger onderwijs hebben we vertrouwen. We waarderen de voorstellen van universiteiten, hogescholen en studenten als het aankomt op planlastvermindering en meer autonomie om kwaliteitsvolle opleidingen te garanderen. We vragen hun ook om hun eigen processen, het opleidingsaanbod en de ongewenste effecten van de doorgedreven flexibilisering kritisch te bekijken, en te rationaliseren waar mogelijk. In dialoog komen we tot slimme maatregelen, waarvan een aanpassing van het studiegeld slechts één element is.

Cruciaal in de zorgsector is dat we voor de sectoren die overkomen door de zesde staatshervorming, zorgen voor continuïteit en stabiliteit. Dat geldt met name onder andere voor de residentiële ouderenzorg, waar we ook een groeipad aanhouden, de revalidatiesector en het beschut wonen.

Tegen 2025 komen er 42.000 sociale huurwoningen en 6000 bescheiden woningen bij. Deze regering kiest er ook voor om het sociaal patrimonium energiezuiniger en dus voor de bewoner goedkoper te maken. We hervormen de huurwetgeving om meer eigenaars ertoe te brengen huizen aan betaalbare en sociale tarieven op de markt te brengen. Het tijdelijk maken van nieuwe sociale huurcontracten en de doorstroming van 'betere verdieners' naar de private huurmarkt is een rechtvaardige maatregel, die ervoor zorgt dat mensen op een wachtlijst sneller een sociale woning kunnen betrekken. Bovendien willen we zo de leefbaarheid verhogen. Voor de bestaande contracten verandert er niets.

Budgettaire beperkingen houden in dat we duidelijke keuzes moeten maken, zo ook als het gaat over mobiliteit en openbare werken. Bijkomende investeringen en projecten beoordelen we in eerste instantie op hun hefboomeffect voor mens en economie. Extra aandacht gaat naar knooppunten, waar we de diverse vervoerssystemen op elkaar laten aansluiten, naar fietsbeleid, naar extra mogelijkheden voor de binnenvaart en naar slimme mobiliteit. Fiets en openbaar vervoer genieten onze prioritaire aandacht als alternatief voor de auto.

In het beleidsdomein Omgeving hanteren we een overlegmodel dat minder betuttelt en meer verantwoordelijkheid en vertrouwen schenkt aan de lokale besturen, aan het bedrijfsleven, aan het verenigingsleven.

Water krijgt bijzondere aandacht: enerzijds sociaal-economisch, omdat we nu als gewest bevoegd zijn voor de tarifiering en de regulering, anderzijds ecologisch, omdat de kwantiteit en de kwaliteit van water letterlijk levensbelangrijk zijn voor zowel gezinnen, verenigingen en overheden als ondernemingen.

In het cultuur- en jeugdbeleid zetten we veeleer in op mensen dan op structuren, door de verenigingen en maatschappelijk kwetsbare groepen maximaal te ontzien en minimaal te besparen op projecten en vernieuwende initiatieven. Volgend jaar zal Vlaanderen in een eerste fase 7 miljoen euro investeren in bovenlokale en intergemeentelijke sportinfrastructuur.

Dames en heren, uw regering gaat voor een solidaire, voor een warme samenleving, met een diepe waardering voor de vele vrijwilligers in het maatschappelijke, socioculturele en jeugdwerk. Al deze mensen vragen wij te beseffen dat wij met onze maatregelen ruimte scheppen voor investeringen in welzijn, investeringen in de zorg, in schoolgebouwen, die ook voor het verenigingsleven openstaan, en voor nog veel meer voorzieningen. Investeren in onderzoek en ontwikkeling versterkt onze universiteiten, versterkt onze economie. Een innovatieve, sterke, competitieve economie creëert juist de basis voor meer mensen aan het werk, voor meer welvaart derhalve. Een bloeiende economie is de basis voor de bloei van kunst en cultuur.

Collega's, we zijn ons ervan bewust dat we vaak scherpe keuzes moeten maken. We zijn ons ervan bewust dat we van iedereen inspanningen vragen. We zijn ons ervan bewust dat deze regering een weg kiest die niet gemakkelijk is. Tegelijk zijn we ervan overtuigd dat de keuze om geen nieuwe schulden te maken en wél te investeren, de enige juiste keuze is. Het is een keuze voor de toekomst. Het is de enige keuze die hoop biedt, die perspectief biedt. Wij zeggen dat we durven te kiezen voor morgen.

Deze Vlaamse Regering wil een partner zijn, een partner van het levende Vlaanderen. Deze Vlaamse Regering wil van de Vlaamse overheid een andere overheid maken, een overheid die vertrouwen schenkt en die vertrouwen krijgt. Om hierin te slagen, vraagt deze regering uw vertrouwen, uw goedkeuring voor deze Septemberverklaring.

Geert BOURGEOIS